

Konsolidační balíček aneb Živnostníci zapláčou

Zvýšení daní a odvodů pocítí především nízkopříjmové osoby samostatně příjmově činné a zaměstnanci. Podrobnosti o úsporách zatím vláda tají

Jan Richter
richter@tydenikeuro.cz

Cílem vládních opatření je snížit deficit státního rozpočtu z odhadovaných 3,6 procenta hrubého domácího produktu v letošním roce na 1,2 procenta v roce 2025. Toho chce vláda dosáhnout kombinací škrťů ve výdajích státu (78,3 miliardy v příštích dvou letech) a zvýšením příjmů rozpočtu (69,2 miliardy). „Nečekáme dnes slova chvály a nečekáme v první chvíli ani masivní pochození,“ prohlásil premiér Petr Fiala při představování vládního plánu na ozdravení veřejných financí v polovině května. Fialova předpověď byla správná: na plán pětikoaliční vlády se snáší kritika ze všech stran.

Opozice v čele s hnutím ANO vládě vyčetla příliš velké daňové změny, bývalý prezident Václav Klaus ji nepřímou obvinil z komunistického smýšlení a jeho nástupce Miloš Zeman plán koaličního kabinetu označil za „neprovázanou tříšť“ nápadů, jejichž ekonomický efekt bude podle něj „nižší než očekávaný a občanská nespokojenost vyšší než očekávaná“. Nejhlasitější je zatím protest Českomoravské konfederace odborových svazů, která několik dní po zveřejnění vládních opatření vyhlásila stávkovou pohotovost. „Tato ‚deformace‘ se řítí plnou parou proti zaměstnancům a proti důchodcům,“ uvedl odborářský předák Josef Středula.

Vládní balíček kritizují i zástupci malých podniků a živnostníků. I jim vadí, že s nimi vláda reformní opatření neprojedinala. Předseda Asociace malých a středních podniků Josef Jaroš ale vládě vyčítá zejména dopad reformy. „Domníváme

se, že veškerá tíha té chvályhodné snahy řešit státní dluh a státní finance dopadne na podnikatele i zaměstnance,“ říká Jaroš.

Zaměstnanci a živnostníci, platte

Úpravou daní a sociálního a nemocenského pojištění živnostníků a zaměstnanců by měl stát v následujících dvou letech získat celkem 25,2 miliardy korun, tedy více než z vyšší korporátní daně. Vzhledem k vysokému podílu těchto lidí na celkovém počtu pracovních sil – v Česku je jich po Řecku, Itálii a Polsku relativně nejvíc v Evropě – se výrazně projeví i malé změny. Kritiku těchto opatření ale vyvolalo především jejich nerovnoměrné rozložení mezi různé příjmové skupiny. „Dopad na živnostníky vydělávající vysoké desítky tisíc nebo i sto tisíc a víc je minimální. Ale někdo, kdo si jako OSVČ pouze přivydělává, a to jsou často třeba ženy na mateřské, se teď na nás obrací s tím, že pro ně je to likvidační,“ varuje Josef Jaroš.

Vyšší odvody sociálního pojištění osob samostatně výdělečně činných, tedy všech, kdo pracují na živnostenský list, by měly do rozpočtu v příštích dvou letech přinést 7,5 miliardy korun. U nich vláda zvyšuje základ pro výpočet sociálního pojištění z 50 na 55 procent zisku a zároveň minimální vyměňovací základ pro sociální pojištění z 25 na 40 procent průměrné mzdy. „To je ta nejhorší varianta. Vláda mohla zrealistické výdajové paušály. Není důvod, proč by dobře placení experti v IT, daňoví konzultanti nebo třeba novináři měli mít 60procentní výdajový paušál,“ říká Petr Janský, člen Národní ekonomické rady vlády (NERV). „Mohla také výrazněji zvýšit vyměňovací základ pro sociální pojištění. Vláda ho zvedla na 55 procent zisku, ale

